

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitur Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In septem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1629

Cap. XVIII. Sexta Epistola ad Episcopum Philadelphiæ: in qua proponuntur
auxilia, quæ Christus Dominus noster bonis Pr[a]elatis largitur, ad
gubernandum & prædicandum verbum Dei fructuosè; & præmia ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

CAPVT XVIII.

*SEXTA EPISTOLA AD EPISCOPVM PHILADELPHIA: in qua proponuntur auxilia, quæ Christus D. N. bonis Præ-
latis largitur, ad gubernandum & predicandum verbum Dei
fructuose; & præmia quibus eos remun-
nerat.*

AUXILIA, QUÆ CHRISTVS D. N. LARGI-
TAR BONIS PRAELATIS, vt officio suo perfecte
fungantur, sunt præclare depicta in sexta Epistola,
quam misit ad Episcopum Philadelpiæ. Quæ Eccle-
sia aptè appellatur Philadelpia, nam ea vox significat
amorem fraternum: hic enim finis & scopus est boni
Pastoris, & præcipuus fructus, quem bona sua gubernatione profert,
dans operam, vt in omnibus subditis eluceat charitas, de qua Christus
Domin. noster dixit: *in hoc cognoscent omnes, quia discipuli mei estis, si dilecti-
onem habueritis ad inuicem.* Quoniam autem omnis perfectio subditorum,
& Prælatorum provenit illis ab ipso Christo D. N. voluit huic Epistolæ
hunc præfigere titulum: *b Hæc dicit Sanctus & verus, qui habet clauem
David: qui aperit, & nemo claudit: laudit, & nemo aperit.* Quasi monens Epif-
copum: authorem Epistolæ esse ipsam Sanctitatem & veritatem per ef-
sentiam, & fontem, ac originem eius totius, quæ in hominibus reperitur,
Et eundem distribuere status, officia & talenta inter eos: eò quòd habeat
clauem Davidis, hoc est supremam in cælo & in terra potestatem, ad quæ-
cunque magna aperienda in Ecclesia tam militanti, quam triumphan-
ti. Cum autem ipse aperit vt aliqui ingrediantur: nullus potest ostiũ clau-
dere; nec impedire, quod ipse vult efficaciter. Et cū ipse ostiũ occludit, aut
illud non aperit: nullus est, qui absque ipsius auxilio illud possit aperire.
Et quamuis hæc potestas in Christo D. N. sit vnica tantum clavis, quam
licet appellare clauem magistræ suæ communem, eò quòd omnia ostia
aperiat: in hominibus tamen multæ sunt ac diuersæ quas ipse diuidit pro-
ut vult, deditque illas præcipuè Sancto Petro, eiusque successoribus
Romanis Pontificibus, cum dixit Petro: *c tibi dabo clauem regni cælorum. Et
quodcunque ligaueris super terram: erit ligatum & in cælis; & quodcunque sol-
ueris, erit etiam solutum,* quia tua sententia approbabitur in cælo. Pri-
mum: ad Christum Dominum Nostrum spectat, & pertinet clavis pote-
statis Regiæ, & multò magis Sacerdotalis ac Pastoralis, ad Ecclesiam
gubernandam: vt constat ex verbis, quæ dixit per Isaiam, vnde hæc

a Ioann. 17.
35.

b Apoc. 3. 7.

c Matth.
16. 18.

d Isa. 22. 22

1

2

vide Rib-
ram hic.

C. 3.

3

e Matt. 11.

25.

4

5

6

Job. 12. 13.

sumpta sunt : d Ego, inquit, dabo clauem domus Dauid super humerum eius : & aperiet, & non erit, qui claudat : & claudent & non erit, qui aperiat. Vbi clauem Dauidis appellat (iuxta sententiam aliquorum Doctorum) regiam Dauidis potestatem; S. Hieronymus autem & alij multi Sancti interpretantur de potestate Pontificia, ad aperiendum & claudendum templum Dei, quod Dauid cogitabat edificare. Quam clauem promisit Deus se darum Eliacim seruo suo. Et quemadmodum Pater æternus dedit Christo Domino nostro (quem præsignificabat Eliacim) supremam hanc clauem: ita ipse eam tradit Pontificibus ac Prælati Ecclesiæ suæ: & eius uocatione & electione ingrediuntur in eam (si, ut oportet, ingredi velint.) Nam, ut supra diximus, ipse est ostium, & ianitor : qui rectè vocaris aperit. Habet quoque clauem, quæ dicitur scientiæ, quæ aperit & claudit sensum Sacrarum Scripturarum, ac Diuinorum mysteriorum: quæ ipse & absente à prudentibus & sapientibus: reuelat autem paruulis, & humilibus. Clauem etiam dat iurisdictionis & potestatis ad dimittenda peccata in Sacramento Pœnitentiæ, ut supra est dictum. Et hæc est præcipua clauis, quæ aperit portas cæli. Et similiter dat potestatem ligandi Censuris, & largiendi indulgentias, & omnes alios actus faciendi Pontificum, & Piscoporum in suis officiis. Ac denique dat clauem spiritus & sanctitatis ad heroicos omnium virtutum actus exercendos in statu & officio, quod suis seruis committit. Quare tam ipsa dignitas, quam dotes ac talenta ad eam obtinendam, & ad bonum eius vsum: omnia proueniunt à Christo D.N. Et quamuis has claues det suis ministris, ut permaneant in ijs officijs: referuat tamen sibi ut præcipuum det auxilium ad bonum omnium vsum. Nam ipse habet clauem etiam cordium hominum, suisque inspirationibus ea aperit, ac disponit: ut in eis faciat quæcunque volet. & eo fine, quo uolet. Ac propterea I O B de D E O loquens dixit: f apud ipsum est sapientia, & fortitudo; ipse habet consilium, & intelligentiam. Si destruxerit, nemo est qui edificet: si inluserit hominem, nullus est qui aperiat: si continuerit aquas, omnia siccabuntur; & si miserit eas, subuertent terram. Sed quoniam bonorum Prælatorum diligentia plurimum iuuat in his omnibus, audiant admiranda documenta, quæ CHRISTVS DOMINVS NOSTER eis in hac Epistola proponit: quam ad SANCTVM hunc Episcopum scripsit in quo nihil inuenit reprehensione dignum. Scio, inquit, opera tua: Ecce dedi cor ante ostium apertum, quod nemo potest claudere: quia modicam habes virtutem, & seruasti verbum meum, & non negasti nomen meum. Ecce dabo de Synagoga Sathana qui dicunt se Iudeos esse, & non sunt, sed merentur: ecce faciam illos ut veniant, & adorent ante pedes tuos & scient: quia ego dilexi te, quoniam seruasti verbum patientiæ meæ, & ego seruabo te ab hora tentationis, quæ ventura est in orbem vniuersum: tentare habet

LACTI

antes in terra, Ecce venio cito: tene quod habes, vt nemo accipiat coronam tuam.

§. I.

IN HAC Epistola supponit Christus D. N. ad munus Prælatorum pertinere (vt dictum est) prædicare verbum Dei efficaciter, & continuè. Et ita in consecratione Episcoporum dicitur eis: *accipe Euangelium, & vade prædica populo tibi commisso: potens est enim Deus, vt augeat tibi gratiam suam.* Et Sacrum Concilium Tridentinum eis commendat vt in Ecclesia sua ipsi per se hoc munus, quoad commodè fieri possit, exercent: eò quòd illorum sit magis proprium, quàm aliorum: cum sint Pastores, Medici, & Magistri suorum subditorum. Vt autem animum erigant, magnaq; fiducia id exequantur: dicit eis Christus Dominus Noster verba illa: *ecce dedi coram te ostium apertum, quod nemo potest claudere. quod feci clauæ Dauid, quam in meis manibus habeo, præparans ac disponens corda hominum, vt te audiant, tuamq; doctrinam recipiant; omniaq; vincas impedimenta, quæ Dæmon, mundus & caro opponunt. Quà doctrinà implere poteris liberè & magno cum fructu munus tuum. Hoc significat promissio illa quàm ad aliud propositum refert Isai. his verbis: a hac dicit Dominus Christo meo Cyro, cuius apprehendi dextram, vt subijciam ante faciem eius gentes, & dorsa Regum vertam, & aperiam coram eo ianuas, & portas non claudentur. Ego ante te ibo: & gloriosos terra humiliabo: portas æreas conteram, & vinctes ferreos confringam. Et dabo tibi thesauros absconditos, & arcana secretorum: vt scias quia ego Dominus Deus Israël qui voco nomen tuum.* Quod totum efficit Deus noster per Prælatos & Prædicatores Euangelicos: quorum dextram manū tanquam instrumentum accipit ad prosperos euentus in expugnatione animarum. Ipse enim conterit & confringit portas & vinctes cordium fortiorum ac duriorum ære ac ferro in resistendo bonis consilijs. Ipse ante suos vadit milites, eos ducens, & adiutans; humilians corda arrogantia ac rebellia. Ipse thesauros aperit animarum submersarum & sepultarum in abyssu peccatorum: quas profert in lucem, vt Prælati eas accipiat ac possideat: suntq; tot mirabilia & stupenda, quæ per ipsos Deus operatur in huiusmodi conuersionibus, vt facile aduertant, non sua esse, sed æterni ipsius Dei, qui ad egregia adeò facinora eos vocauit & elegit. Qui cum aduertunt Deum se ostendere adeò propitium; & in se suscipere, vt has difficultates complanet: magnum in suis ministerijs animum recipiunt. Ac propterea Apostolus, volens Ephesi manere vsque ad Pentecostè: b ostium, inquit, *mibi apertum est magnum & euidentis: & aduersarij multi.* quamuis non præualebunt, vt apertum à Deo ostium occludant. Quamuis Deus velit ministros suos sese adadiuare in hoc opere: ac propterea idem Apostolus dixit: *c cum*

Session 24.
de Reform.
c. 4.

a Isai. 45.1.

b 1. Corin.
16.8.

c 2. Corin.
2.12.

Vuuu 2

venissim

venissem Troadem propter Evangelium Christi, & ostium mihi apertum est in Domino, qui hominum corda disponebat: non habui requiem spiritui meo, quod non inuenerim Titum fratrem meum: cuius tamen presentia erat necessaria, ut simul in illo populo fructificarent.

QUAMOBREM aliquando Dominus noster in poenam peccatorum, secundum occulta sua iudicia, occludit hanc portam: permittens duri-
 ciam & repugnantiam cordis in auditoribus; aut ita disponens, ut ipsi
 Prædicatores non loquantur cum efficacitate, sed d lingua eorum adhe-
 rescat palato, & fiat quasi muti; sicut euenit Ezechieli; aut eos auerrens,
 ne accedant; sicut e impediebat Apostolum Paulum venire Romam; aliquan-
 do etiam vult, ut ipsi Prælati & Prædicatores orationib. suis apud ipsum
 contendant, ut hanc portam illis aperiat, tam ex parte audientium, quam
 eorum, qui sunt prædicaturi. Propterea enim Apostol. Colossensibus di-
 cebat: *orationi instate vigilantes, orantes simul & pro nobis ut Deus aperiat nobis
 ostium sermonis ad loquendum mysterium Christi, ita ut & nos cum spiritu
 & efficacitate loquamur; & audientes verbum cum fructu recipiant: hoc
 n. præcipue à Diuina pendet inspiratione. Quod insinuauit S. Lucas di-
 cens cum Paulus coram magna multitudine prædicaret, & quadam muliere,
 nomine Lydia, audiuit & credidit, cuius Dominus aperuit cor, intendere qd, quæ
 à Paulo dicebantur. Deus enim hanc ei gratiam contulerat, ipsa que se ad e-
 am recipiendam disposuerat: colebat enim Deum.*

SED videamus nunc, quid sit ex parte Prælatorum ac Prædicatorum,
 cur Dominus noster hanc eis portam aperiat. Tria autem præcipua insi-
 nuauit Christus Dominus Noster huic Episcopo. *Primum est, quia modicam
 inquit habes virtutem, & fortitudinem: quasi dixerit: quia humilis es, &
 agnoscis te ipsum, aduertis modicam te habere virtutem ad opus adeo
 grande, & ad ingentes has difficultates superandas. Quoniam igitur vi-
 deo te tibi diffidentem, & ab humanis subsidijs desertum, & potius op-
 pugnatum ac tribulatum: totum hoc ipsum impellit me, ad ostenden-
 dam meam omnipotentiam in aperienda tibi porta, & facilitando nego-
 cio conuersionis animarum. Ut ex hoc intelligant Prælati, quod quæ ad mo-
 dum ex parte sua portam occludunt fructui suorum ministrorum per su-
 perbiam & arrogantiam, qua suis viribus & industrijs plurimum tribu-
 unt: sic enim se indignos reddunt auxilijs gratiæ: quia non reputant gra-
 tiam sed propriam virtutem, facultatem & industriam: ita ex parte sua
 portam aperiant, si viribus suis diffidant: & fructum suæ gubernationis
 ac prædicationis attribuant gratiæ Dei per ipsos operanti.*

SECUNDA causa insinuatur illis verbis: *& seruasti verbum meum: ad-
 implens, scilicet, præcepta & consilia mea, cum obedientia valde perfe-
 cta. Et qui mihi obediens, mea sequitur consilia cum animi subiectione:*

d Ezech. 3.

26.

e Rom. 1. 13.

f Colof. 4. 2.

g Actuum.

16. 14.

2

sicut

sicut ipse agit iuxta meam voluntatem: ita ego, quod ipse cupit, facio: aperiens ei portas, & impedimenta remouens, ad consequendam victoriam, quam de suis hostibus obtinere desiderat: *vir enim obediens loquitur victoriam.*

TERTIA causa est: quoniam *h non negasti fidem, & nomen meum* in medijs tentationibus ac tribulationibus; sed potius *seruasti verbum sapientiae meae*, hoc est quod ego iussi de seruanda semper, & imitanda patientia mea, quam ego in meis aduersitatibus & tribulationibus seruauit, & patienter expectasti meorum promissorum executionem. Humilitas igitur, obedientia, & patientia ipsorum Praelatorum, ac Praedicatorum magna sunt motiua, & causae: cur Dominus noster eos iuuat in conuertendis peccatoribus, & subditis sibi subiiciendis in rebus omnibus, quasi ipsi praescripserint. Ac propterea addit: *ecce faciam illos, vt veniant, & adorent ante pedes tuos: & sciant, quia ego dilexi te, vt adorent & glorificent Deum, qui stupenda adeo opera per verba & praedicationes tuas efficit.* Ex quo facile intelligit: quod & ego te diligam, & propterea talia opera per te faciam. Ideoque amor his in causa erit, cur & illi te diligant, & magno amore se tibi subijciant: quia tu quoque eos cum amore gubernas: eod quod me ames. & ego seruabo te ab hora tentationis ac tribulationis, quae exurget contra te vt fructum impediatur, quem facis. Cum autem ego tuus sim protector, non est cur timeas, aut desistas ab opere in quod incumbis. Ad quem magis confirmandum adfert duas rationes valde efficaces: Alteram, cum dicit: *ecce venio cito, tene quod habes, vt nemo accipiat coronam tuam*, hoc est, tene fortiter bonum, quod habes; nec illud deseras ob vllam difficultatem aut tribulationem exorientem: cito enim adero, vt remunerem. Cum igitur vita futura sit breuis, & cum ea finem sit habitura tribulatio: aequum est, vt animum relumas ad firmiter in ea perdurandum. Altera ratio est, *alius accipiat coronam tuam*. nam si tu retrocedas, alium ego tuo loco substituam, qui progrediatur in opere & officio tuo: & ille praemium obtinebit, quod tibi fuisset daturus si in officio meo perseverasses. Ex quo apparet celsissimum Dei nostri, consilium in dirigendis viris valde Sanctis: ita enim magnas illorum virtutes extollit, vt simul moneat infirmitatis, & mutabilitatis, ne euanescant. Etiam si enim sint Sanctissimi, possunt in hac vita mutari, & in virtute, qua florent, deficere. Ac propterea Apostolus dixit: *i qui existimas se stare, videat ne cadat.* Ne autem existiment, quasi beneficium se conferre Deo, quod stent, & in eius obsequio perseverent: monet eos vt attendant sibi: nam deficiente vno ministro vel seruo: nouit statim alterum vocare; & vt dixit Iob: *conteret multos & innumerabiles, & stare faciet alios pro eu.*

Et quamuis Deus noster nouerit numerum electorum, & qui glo-

3
h Prov. 21.
28.

i 1 Cor. 10.
12.

k Iob. 34. 14

4

Lib. de cor-
rept. & gra-
tia c. 13.
12. Pet. 1. 3.

riæ coronam suis meritis debitam sint percepturi: in hac tamen vita vult
eum esse occultum: vt omnes (quod ait Sanctus Augustinus) in timore &
tremore viuant, nec dent aditum superbix & arrogantix: sed potius se-
tagant (vt ait S. Petrus) vt per bona opera certam suam vocationem & electio-
nem faciant, perseuerantes constanter & firmiter in eis.

§. II.

EODEM tendit insignis alia promissio, quam facit hic Christus, di-
cens: qui vicerit, faciam illum columnam in templo Dei mei, & foras non
egredietur amplius: & scribam super eum nomen Dei mei, & nomen Ciuita-
tis Dei mei noua Ierusalem, qua descendit de celo à Deo meo, & nomen meum no-
uum. Quæ verba quamuis intelligi possint de speciali præmio quod in æ-
terna gloria bonis Prælati & Prædicatoribus fideliter in officijs suis ad
mortem vsq; perseuerantibus conferetur, qui in celo honorabuntur, &
laudabuntur ob sua bona opera, & quod fuerint columnæ Ecclesiæ mi-
litantis; eruntque etiam quasi columnæ Ecclesiæ triumphantis, à qua nū-
quam exhibent: quia Deus gloriatur, quod ipsius sint, & cætes cælestis Ie-
rusalem; & Christus D. N. honori etiã sibi tribuet, quod tales habeat fra-
tres, qui ad eum feliciter in eius obsequio laborarunt; (hoc enim significat
quod dicit se scripturum in eis nomen suum nouum) eadem tamen ver-
ba intelligi possunt de præmio, quod liberaliter solet Dominus noster
conferre præclaris Sanctis, cum insignes aliquas victorias de spirituali-
bus suis hostibus reportarunt; aut confirmando eos in sua gratia; aut spe-
cialem aliquam fortitudinem & firmitatem largiendo, ad perseuerandũ
vsque ad mortem: ita vt sint veræ columnæ Ecclesiæ, quæ multos alios
in fide & charitate sustentent & confirment, eum in modum, quo S. Paul.
a S. Petrum & Iacobum & Ioannem columnas appellauit. Atq; ita S. Gregori-
us ait eum, qui firmus stat in opere Dei cum intentione recta, esse quasi
columnam in spiritali Ecclesiæ fabrica, & in medio eius positum vilita-
tatem, ornamentum & splendorem ei adferre. Et Richardus de Sancto
Victore addit: vincentem facit Deus quasi columnam firmam propter fi-
dem; rectam propter iustitiam; erectam propter intentionem; excelsum
propter contemplationem; & constantem ad alios sustentandos verbo
prædicationis, suffragio orationis, & actionis exemplo. Sed quoniã Chri-
stus D. N. in hac promissione videtur alludere ad solemnes illas duas co-
lumnas, quæ erant in templo Salomonis: ex insigni earum artificio & cõ-
structione deducere licet huius promissionis amplitudinem, in fauorem
Prælatorum Ecclesiæ ijs suppositis, quæ in secundo Tomo de his colum-
nis

a Gal. 2. 9.
Lib. 1. mo-
ral. c. 14.
Inc. 2. Apo.

”
”
”
”

nis dicta fuerunt. Nam *primū* columnæ erant duæ omnino similes; altera tamen erat ad manum dextram, & vocabatur *b Iachin*, quod significat *firmitate fundatum*. altera ad sinistram, quæ vocabatur *Booz*, quod significat in quo est fortitudo. *PRIMA* significat Summos Pontifices *SANCTI PETRI* Successores, qui dextram manum occupant, & primatum super totam Ecclesiam vniuersalem habent cum maiori auctoritate ac potestate, quam reliqui Episcopi, sunt quæ columna ab ipso *CHRISTO* fabricatæ, ita solidè ac firmiter; vt dixerit *SANCTO PETRO*, & in eo omnibus eius successoribus: *ctus Petrus, & super hanc petram adificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non praualebit aduersus eam.* Quia nunquam deficiet fides & confessio *SANCTI PETRI* quam confitentur eius Successores, quibus data est infallibilis auctoritas ad eam defendendam, sustentandam, & confirmandam, ita vt non possint eam deiicere omnes astutiæ, & argumenta Hæreticorum; nec furiosæ Tyrannorum persecutiones; neque omnis dæmonum potestas: *Altera* columna ad manum sinistrâ huic similis, sed loco inferior priori, significat reliquos Episcopos ac Prælatos, qui conueniunt in Conciliis; qui tamen vniti & coniuncti esse debent cum suo capite visibili, Romano Pontifici; & ita sunt firmi ac fortes in Fide, & Religione Christiana: vt nulla potestas in terra possit contra illos præualere. Ac propterea Apostolus d *Ecclesiam vocauit columnam & firmamentum veritatis.* Et vnusquisque Episcopus ac Prælatos modo suo, si perfectionem habeat status sui propriam; est quasi columna Ecclesiæ suæ particularis, cum magna firmitate, & fortitudine, ad eam sustentandam, & in fide ac Religione: quam profiteretur, tuendam. Et quoniam harum columnarum firmitas nititur doctrinæ Sanctorum, quatuor Euangiliorum, quam prædicarunt & exposuerunt duodecim Apostoli, & legitimi eorum Successores: id e *columna vnus profectio erat quatuor digitorum; latitudo verò duodecim cubitorum; & intrinsecus caua erat.* Vt omnes Prælati intelligant, quod si interiora, quæ ex seipsis habent, inspiciant, sint homines inanes & vacui, sicut cæteri. Et super hanc sui nihil cognitionem debent suam firmitatem fundare, & agnoscere eam non suam esse, sed Dei: qui (vt ait Iob) *f appendit terram*; quæ res est totius mundi firmissima) *super nihilum*: quia Iesus omnipotentia illam cōseruat, cum quo si conferantur omnes potestates creatæ *g quasi nihilum & mane reputantur.* Quod si *DEVS* vt ait Dauid) *non confirmaret has columnas*: quocumque adueniente terræ motu, omnia ruerent. Ac propterea Sanctus Augustinus dixit duodecim Apostolos in nocte passionis defecisse, vt animaduertent, quod ex seipsis inanes & vacui essent, ac mutabiles. Qui tamen fuerunt post resurrectionem confortati: vt agnosceret firmitatem suam à diuina gratia prouenire. Et propter eandem causâ vacu

capi-

Tract. 3. c. 1.
b 3. Reg. 7.
15. 21.
2. Par. 3. 17.

Iere. 52. 21.

c Matth. 16
18.

d 1. Tim. 3.
15.

c Ier. 52. 21.

f Iob 26. 7.
Isai. 40. 17
g Psal. 74.
In hunc Ps.

capitella columnarum: quæ significabant diuersitatem gratiarum, ac ministeriorum, ac operum his statibus annexorum, vt intelligeretur, quod omnia inniti debeant huic humilitati, vt omnis eorum pulchritudo & amplitudo firma sit in Deo, à quo procedunt: quamuis subiectum, in quo recipiuntur, vacuum sit & inane.

3
1 Reg. 7.
17.

QVEMADMODVM autem ista i capitella quibusdam funiculis siue fascijs quasi in modum retis & catenarum sibi inuicem miro opere contextarunt, septies cingebantur; & in partibus vacuis erant centum malograna: c, & totidem externus: ita intelligant Prælati, vt suo officio bene fungantur, debere ipsos habere varias gratias ac virtutes, quasi colligentes in se (vt supra dicebamus) quæ sparsim inter fideles habentur; & operam dare, vt in omnigenere Sanctorum operum, interiorum & exteriorum sint eminentes, ad gloriam ipsius Dei, & Ecclesiæ adificationem, & subditorum utilitatem. Ita vt cuius externo operi correspondeat aliud interius ei proportionatum: & illud interius non ibi tantum sit, sed et erumpat exterius in bonum aliorum. Et quamuis: *k tunica summi Sacerdotis* antiqui ad similitudinem, quæ est terræ proxima, habebat septuaginta male punica pendentia: hic tamen in capitello supra columnam erat t lucenta, ad significandum, quod omnia opera Prælatorum debeant esse perfecta cum varietate effectuum, quos plurima malogranati grana significant. Hoc tamen discrimine, quod charitatis & misericordiæ corporalis opera, quæ ex se sunt inferiora, & exercentur in subleuandis necessitatibus corporis, visitando scilicet infirmos, nudos vestiendo, & alia similia faciendo: debent esse numero pauciora. Spirituali autem opera, quæ sunt ex se altiora, docendo scilicet consulendo, & corrigendo, & similia alia: debent esse plura numero, eò quod sint magnis propria Prælatorum: quorum gubernatio præcipua est animarum ad quas respiciunt, cum corporibus consulunt ac prospiciunt.

4
1 Cant. 21.

AD HÆC, capitella in extrema parte habebant lilia, quæ significabant clarissima præmia, & coronas iis paratas, qui sunt Ecclesiæ columnæ: & fruuntur contemplatione & vnione amoris cum illo Domino, qui vocatur: *lilium* quod habet quinque folia candidissima & pulcherrima; & quinque alios flosculos in medio illorum, quæ significant præcipua diuinitatis huius Domini attributa, quinque positiua, vt vocant; quæ magis eminent, & voluntatem alliciunt: sapientia scilicet eius omnipotentia, charitas, Misericordia & Iustitia; & alia quinque, quæ appellantur Negatiua, occultiora & reconditoria: quod scilicet sit æternus, immensus, infinitus, incomprehensibilis & ineffabilis; & visio harum diuinarum perfectionum, & amor & gaudium, quod oritur ex illa visione: est beatitudo Sanctorum. Et ex his fragrantissimis floribus corona textitur, qua re-

munerantur eorum industriæ ac labores.

HÆ sunt columnæ, quas diuinus noster Salomon posuit ad ostium templi Ecclesiæ suæ, vt omnes fideles illas aspicientes discant, & imitentur præclara exempla quæ in Sanctis suis Prælati videbunt, & eisdem roborentur & confirmentur in studio virtutum. In quem finem scribit Christus Dominus noster super has columnas tria nomina, quorū in hac Epistola meminit: *nomen scilicet Dei; & nomen suum nouum Iesu; & nomen nouæ Ciuitatis Ierusalem*: vt Prælati intelligant quod habere debeant in corde, & vita sua impressum sanctum Dei nomen, cuiusque diuinas perfectiones: ipsis enim præcipuè dicitur. *in Sancti eritis: quoniam ego Sanctus sum, & n estote perfecti, sicut & Pater vester cælestis perfectus est.* Nomen quoque *nouum Iesu* in seipis impressum gestare debent, renouantes seipos ad imitationem huius Domini: cum tanta virtutum eius similitudine, vt in eis eluceat salus & sanctitas ab eodem Domino in mundum allata. Ac denique gestare debent nomen cælestis Ierusalem, quasi iam essent Ciues eius: imitantes beatos, qui in illa sunt, facientes voluntatem Diuinam in terra, sicut illi eam faciunt in cælo. Et hunc in modū proponentes se in exemplum suis subditis, dicent eis quod Apostolus dicebat: *o imitatores mei estote sicut & ego Christi.* Qui, vt loco superius allegato diximus, est forma, in qua formatur fabrica harum columnarum, quæ erant ex ære fusæ, Ad eius enim imitationem facturi sunt Prælati omnia sua opera, & ministeria, sequentes quàm possint perfectissimè heroicæ eius virtutes.

(. .)

1. Petr. 1.
16.
in Matth. 5.
48.

1. Cor. 11.